

4.6.2019

Hyvinkään kaupunki
Ojanen Anitta
Kankurinkatu 4-6
05801 Hyvinkää

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto asemakaavan muutoksesta, Salonkatu, Uudenmaankatu, Hyvinkäänkatu, Hyvinkään kaupunki

HEL 2019-006151 T 10 03 01

Keski-Uudenmaan maakuntamuseo arvioi kaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Suunnittelualue käsittää viisi asemakaavoitettua tonttia korttelissa 517 (tontit 1-3 osoitteissa Uudenmaankatu 23-27 ja tontit 10-11 osoitteissa Hyvinkäänkatu 20-22) sekä liikennealutta korttelin 516 vieressä Hyvinkäänkadun ja Salonkadun kulmauksessa. Suunnittelualuetta rajaavat Hyvinkäänkatu ja Uudenmaankatu, joka on Hyvinkään rautatien länsipuoleisen keskustan pääkatu. Kortteleiden 516 ja 517 välinen osa Salonkatua kuuluu suunnittelualueeseen. Ympäröivän lähialueen Uudenmaankadun puoleiselle kaupunkikuvalle antavat leimansa julkiset rakennukset ja eteläpuolella liike-asuinrakennukset. Liiketilat sijaitsevat kadun varren matalammissa rakennusosissa taustallaan usein korkeampi kerrostalo. Vastapäätä suunnittelualuetta Uudenmaankadun toisella puolella on Laurea-ammattikorkeakoulun oppilaitoksen toimipiste ja taidekoulu, ja pohjoispuolella on Hyvinkään yhteiskoulu (HYK). Kaksikerroksiset 1950-luvun liike-asuinrakennukset muodostavat Uudenmaankadun puolella vaihtelevan katunäkymän. Rakennusten päädyt ovat kadulle päin ja niiden välille jää tilaa. Ko. korttelin osan asuin- ja liiketilat ovat tällä hetkellä pääosin tyhjiä. Hyvinkäänkadun puoleisella tontilla 10 on 1960-luvulla rakennettu hyväkuntoinen kaksikerroksinen asuinkerrostalo. Hyvinkäänkadun toisella puolella puuaidan rajama Suomen Rautatiemuseon (RKY-alue) erottaa suunnittelualueen rautatiestä. Rautatien toisella puolella rakentuvat Hangonsillan alueen asuinkerrostalot ja uusi keskuslukio nopeaa tahtia. Radan yli tullaan rakentamaan kevyen liikenteen silta Hyvinkään yhteiskoulun tontin pohjoiskulmalta lähtien.

4.6.2019

Suunnittelualueella ei ole arvotettuja kulttuuriympäristökohteita, mutta se rajautuu kaupunkikuvallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöalueisiin. Rajautuvilla alueilla ovat Hyvinkään yhteiskoulun alue, Suomen Rautatiemuseon alue (RKY-kohde) ja Uudenmaankadun toinen puoli Laurean ammattikorkeakoulun alue. Hyvinkäänkadun toisella puolella on museokäyttöön varattu rautatiealue, Suomen Rautatiemuseo, joka sijaitsee kulttuurihistoriallisesti ainutlaatuisella 1870-luvun alussa rakennetulla Hanko-Hyvinkäärautatieaseman- ja varikkoalueella. Suunnittelualan pohjoispuolella on Hyvinkään yhteiskoulu, arkkitehti Antero Pernajan suunnittelema vuonna 1957 valmistunut rakennus, joka edustaa Kulttuuriympäristön hoitosuunnitelman (2013) mukaan 1950-luvun tasapainoista kouluarkkitehtuuria Uudenmaankadun katukuvassa. Siinä on myöhemmin laajennusosa, joka on lähimpänä suunnittelualuetta. Kulttuuriympäristön hoitosuunnitelman hoitoehdotus on, että koulurakennuksia ja niiden ympäristöä tulee vaalia alkuperäisen arkkitehtuurin hengessä. Suunnittelualuetta vastapäätä Uudenmaankadun toisella puolella oleva Laurean ammattikorkeakoulu on Kulttuuriympäristön hoitosuunnitelman (2013) mukaan Uudenmaankadun koulumiljöötä täydentävä 1960-luvun opetusrakennus, jonka on suunnitellut kaupunginarkkitehti Eila Karaila vuonna 1965. Rakennusta on myöhemmin laajennettu. Kulttuuriympäristön hoitosuunnitelman hoitoehdotus on, että koulurakennuksia ja niiden ympäristöä tulee vaalia alkuperäisen arkkitehtuurin hengessä.

Ehdotuksessa suunnittelualan korttelin 517 tonteille 1-3 ja 11 on osoitettu asuinkerrostalojen korttelialuetta AK-6 kuten luonnosvaiheessa. Korttelin 517 tontille 10 sallitaan enintään kolmikerroksisten asuin-, liike ja toimistorakennusten korttelialue AL. Paikoituksen järjestelyksi valittiin autopaikoituksen sijoitus Hyvinkäänkadun viereiseen osaan.

Ehdotuksessa korttelin 517 osan täydennysrakentaminen perustuu rakennusoikeudeltaan pienimpään vaihtoehtoon B, jossa AK6-korttelialueen uudisrakennukset sijoittuvat nykyisen rakennuskannan mukaisesti kohtisuoraan Uudenmaankatuun nähden. Ko. osalla kerrosluku osalla kuusi (VI). Uudenmaankadun ja Salonkadun risteysalueen toisella puolella on vastaavan korkuinen kerrostalo. Tämän korkeampaa rakentamista ei ko. osaan ole kaupunkikuvan kannalta perusteltua sijoittaa, vaikka kyseessä on ydinkeskustan alue. Korttelialueelle tulee osoittaa vähintään 100 kem² liiketilaa katutasoon.

Kerrosluku korttelissa 517 pienenee Uudenmaankadulta kohti Hyvinkäänkadun ja Salonkadun kulmausta, jossa kerrosluvuksi on esitetty enintään IV. Salonkatu laskee ko. matkalla noin 4 metriä. Hyvinkäänkadun varrella olevan olemassa olevan kerrostalon pääikkunoiden ja parvekkeiden vuoksi uudisrakentaminen sijoittuu lähelle Hyvinkäänka-

4.6.2019

dun ja Salonkadun katualueita, jotta näkymä mm. museoalueelle säilyy. Korttelin 516 viereiselle liikennealueelle on luonnosvaiheen mukaisesti osoitettu kaksitasoisen autopaikoituksen korttelialue LPA korttelin 517 AK-6- korttelialueen käyttöön.

Uudenmaankadun puolella katutilan vieressä isot lehmukset säilyvät ja niiden ja rakentamisen välissä jalankulku- ja pyöräilyväylä.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto:

Asemakaavaehdotuksessa RKY-2009 kohteen, rautatiemuseoalueen läheisyys ja näkymien huomioon ottaminen on pyritty huomioimaan mm. rakennusalojen sijoitusten ja niille osoitettujen kerroslukujen osalta. Kerrosluku korttelissa 517 pienenee Uudenmaankadulta kohti Hyvinkäänkadun ja Salonkadun kulmausta, jossa kerrosluvuksi on esitetty enintään IV. Uudenmaankadun varrella kerrosluku on enintään VI.

Maakuntamuseo edelleen toteaa, että suunnittelualue on osa Hyvinkään keskustan tunnusomaista rakennettua kulttuuriympäristöä. Kaavamuutoksella on merkittävä vaikutus Uudenmaankadun ja Hyvinkäänkadun kaupunkikuvaan ja toiminnallisuuteen. Kaavaehdotuksessa Uudenmaankadun varrelle osoitetut rakennusmassat ovat tasakorkeita, mikä poikkeaa alueelle historian eri vaiheissa muodostuneesta pienimittakaavallisuuteen ja vaihteleviin kerroskorkeuksiin perustuvasta kaupunkikuvasta. Maakuntamuseo esittääkin, että vielä tutkittaisiin mahdollisuutta moni-ilmeisempään ratkaisuun. Korkeuserojen vaihtelu ja rakennusten osittainen sisäänveto jatkaisi luontevasti alueelle tyyppilistä rakennetta ja kaupunkikuvallista jatkumoa. Tavoitteena tulee olla keskustamainen ja alueen ominaispiirteet huomioon otettava suunnitelma. Myöskään pelkästään sellaisia tiloja, jotka tuottaisivat umpinaisia seinäpintoja katutasoon, ei tulisi sijoittaa pääkadun varteen.

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö